

Halkın Bilim Tarihi

Madenciler, Ebeler ve "Basit Tamirciler"

Clifford D. Conner

Çeviri: Zeynep Çiftçi Kanburoğlu

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Eylül 2012

Bilim tarihi anlatılarında yetenekleri, zekâları, sıra dışı düşüncü biçimleri, azimli çalışmaları sayesinde bilimsel bir alanda çığır açıcı olarak nitelenen bir gelişmeye imza atan "kahraman" hikâyeleri dinlemeye alışkınsınız. Bu anlatılar bir yandan öncü sayılan bu bilim kahramanlarının dâhiyane başarıla-

Clifford D. Conner: Bilim tarihçisi ve devrimler konusunda biyografi yazarı. Dünya çapında ün kazanan *Halkın Bilim Tarihi* (*A People's History of Science*) kitabının yazarı olan Conner, *The International Encyclopedia of Revolution and Protest*'in (Uluslararası Devrim ve Protesto Ansiklopedisi) editörleri arasında yer alıyor. Conner, New York Şehir Üniversitesi Lisansüstü Merkezi'ndeki Profesyonel Çalışmalar Okulu'nda öğretim üyesi olarak görev yapıyor. Jean Paul Marat'a dair iki biyografinin yanı sıra 18. yüzyıl devrimcileri Colonel Edward Marcus Despard'ın ve Arthur O'Connor'ın da biyografilerini yazdı. Nashville Tennessee'de büyüyen Conner, lisans eğitimini Georgia Teknoloji Üniversitesi'nden, doktorasını ise New York Şehir Üniversitesi Lisansüstü Merkezi'nden aldı. Eşi Marush ile Manhattan'da yaşayan Conner'ın üç kızı ve altı torunu var.

rını gözler önüne sererek pek çok insana ilham kaynağı olurken kimi bilim tarihçilerine göre bir yandan da bilimin ya da daha genel anlamda bilginin kolektif doğasını göz ardı ediyor. TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan geçtiğimiz Eylül ayında çıkan *Halkın Bilim Tarihi* adlı kitap bilimin doğuşuna ve gelişimine dair bambaşka bir bakış açısı sunuyor okurlarına. Kitap, bugünkü bilimsel birikimi, bilimsel başarılarıyla ün kazanmış bilim insanlarının yanı sıra (hatta kimi zaman onlardan daha fazla) mesleki ve/veya günlük uğraşlarını kendi hallerinde sürdürürken aktardıkları ve oluşturdukları birikimlerle bilime katkıda bulunan sıradan insanlara borçlu olduğunu anlatıyor.

Yazar Clifford D. Conner kitabın birinci bölümünde "halk", "bilim" ve "tarih" kavramlarının algılayış biçimini açıklayarak kitapla aktarmak istediği bakış açısının bir özetini sunuyor. Yazar temel hedefini "mütevazı insanlardan oluşan adsız kalabalıkların -yani sıradan insanların- bilginin ortaya çıkarılmasına ve yayılmasına, aslında ne kadar çok katkıda bulduklarını gözler önüne sermek" şeklinde ifade ediyor. Kitap boyunca da sadece meşhur olmuş bazı bilim insanlarına atfedilen, ancak aslında sıradan insanların aktardığı ve oluşturduğu bilgi birikimine dayanan pek çok bilimsel gelişmenin, keşfin ve buluşun örneğini veriyor.

Conner'a göre "Eski toplumların 'halk' gelişimi ve kültürü, sonraki dönemlerde hemen vazeçilerek yerini daha kesin bilimsel bilgiye bırakacak türden, düşük nitelikli bir bilgi değildi. Bugün, bilimsel dediğimiz şey tamamen halktan ve zanaattan elde edilen bilgiler ile oluşturulmuştur; bugünkü haline de bu kaynaklardan beslenerek gelmiştir. Bilim felsefecisi Karl Popper'in dile getirdiği gibi bilgi, çoğunlukla, daha önceki bilginin değişikliğe uğraması yoluyla ilerlemiştir."

Halkın Bilim Tarihi'nin okurlarına, bilim ve insanlık tarihine yepyeni bir çerçeveden bakma şansı vereceğini, okumaya daha alışkın olduğumuz bilim tarihi anlatıları kadar ilham verici olacağını umuyoruz.

Emily Bone: Çocuk kitapları yazarı. Yayımlanmış eserlerinden bazıları: *İlk Okuma-Güneş Sistemi* (TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, 2011), *İlk Okuma-Penguenler* (TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, 2011), *Çıkartmalı Kıyafetleriyle Dünya Seyahati* (İş Bankası Kültür Yayınları, 2011), *Çıkartmalı Kıyafetleriyle - Hayalimdeki Meslekler* (İş Bankası Kültür Yayınları, 2012)

Gemiler

Emily Bone

Çeviri: İlay Çelik

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Mayıs 2011

Gemiler çocukların düşünce ve hayal dünyasında önemli yere sahip nesnelere. Uzak diyarlara yapılan yolculukları çağrıştıran gemiler hemen hemen her çocuk için ilgi çekici ve merak uyandırıcıdır. TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan geçtiğimiz yıl çıkan *Gemiler* adlı ilk okuma kitabı küçük okurlarımızı gemilerin dünyasında rengârenk, gizemli bir yolculuğa çıkarıyor. Kitapta insanlık tarihi boyunca kullanılan çeşitli gemiler, gemilerin özellikleri, denizcilerin yaşamı, savaş gemileri, korsanlar, yelkenli ve buharlı gemiler, Titanic faciası, gemilerin yapımı ve onarımı, limanlar, deniz araştırmalarında kullanılan gemiler, buzullarda kullanılan gemiler ve gemide çalışmak konularında renkli çizimler ve fotoğraflar eşliğinde özet bilgiler sunuluyor. Kitabın sonunda küçük bir sözlük ve dizin de bulunuyor.

Kitabın küçük okurlarımızın hayal gücüne ve okuma zevkine katkıda bulunmasını ve onları daha çok kitap okumaya teşvik etmesini diliyoruz.

"Bir kalyonun içi neye benzer?

Bir gemi buz tutmuş sularda nasıl ilerler?

Titanic neden battı?"

Bu soruların cevaplarını ve her çeşit gemiyle ilgili daha pek çok ilginç bilgiyi bu kitapta bulacaksınız."

